

Verslag jaarvergadering Dorpsbelang Wolfheze d.d. 17 maart 2015

Welkomstwoord

Voorzitter Martin de Graaff heet 45 leden waaronder ook het bestuur en spreker Ulbe Anema en directie Pro Persona in de persoon van Tom Zewald en andere belangstellenden hartelijk welkom.

Terugblik en voortuitblik

Martin haalt enkele punten uit het jaarverslag 2014, hij blikt ook alvast vooruit naar 2015. Het afgelopen jaar was een bewogen en duur jaar. Op dit laatste wordt onder het kopje financiën nog dieper ingegaan.

Martin is blij met het regelmatige en goede contact dat Dorpsbelang Wolfheze heeft met twee wethouders van de gemeente Renkum de heer Jasper Verstand en mevrouw Hermine van den Berg. In de gemeente Renkum bestonden 3 platforms en 2 verenigingen van Dorpsbelang. In 2014 hebben de **drie** platforms hun rechtsvorm gewijzigd naar een stichting waardoor er nu voor alle platforms een officiële rechtsvorm bestaat.

Financiën: Door de gewijzigde visie van de gemeente zullen wij in 2015 i.p.v. € 2000,-- nog slechts € 1000,-- subsidie ontvangen, in 2016 € 400,-- en in het jaar 2017 nihil. Dit betekent dat wij als Dorpsbelang er naar moeten streven andere inkomsten aan te boren en nog zuiniger met de financiën moeten omgaan.

V.w.b. de communicatie: het blijkt dat onze website goed bezocht wordt, De nieuwsbrief die toegezonden wordt met de **lees meer** functie maakt dat wij boven op de actualiteit kunnen zitten. De Wolfskreet komt 4x per jaar uit en is daardoor minder actueel maar wordt door de inwoners graag gelezen. Daarnaast bestaan er de verschillende publiciteitskastjes bestemd voor de inwoners zonder PC. Daarnaast wordt er door de Huis aan Huisbladen veel aandacht besteed aan zaken die voor het dorp van belang zijn. De jaarstukken worden altijd ter inzage gelegd in de stations winkel zodat ieder ze daar ook desgewenst kan inzien. Daarnaast is het altijd mogelijk een geprint exemplaar bij voorzitter of secretaris op te vragen.

De verplaatsing van de markt naar het Dorpsplein is een goed initiatief gebleken. De markt wordt beter bezocht en de marktlui zijn erg tevreden met de verandering. Er bestaat nog altijd de wens vanuit het dorp voor het aantrekken van een groentekraam.

Politie: Dorpsbelang heeft regelmatig contact met de wijkagent Lucy Mons. Zij schuift regelmatig in de vergaderingen aan om ons van actuele zaken op de hoogte te brengen. Zo is het initiatief van Waaks Wolfheze (app om verdachte bewegingen te melden) een goed initiatief gebleken.

De jaarvergadering 2014 stond in het kader van de verkiezingen. Hiervoor waren naast de leden van Dorpsbelang ook alle wethouders uitgenodigd: de discussie met hen gebeurde in een Lagerhuis-opstelling, een goede opstelling voor een debat. Dit bleek een succes met ook nog een tastbare toezegging van de kant van de lijsttrekkers van alle partijen om het fietspad aan de Reijerskamp onder handen te nemen.

De komende buurtwandeling zal starten en eindigen bij het Schild waarvoor ieder van harte wordt uitgenodigd.

De Thema-avond die jl. november gehouden werd, stond in het licht van de herinrichting van het terrein van Pro Persona. De plannen werden door de directie toegelicht en deze toelichting was vooral bedoeld om het dorp in een vroeg stadium van de plannen op de hoogte te brengen. Vanuit het dorp werd een klankbord groep opgericht om zo mee te kunnen denken en praten over mogelijkheden. De directie benadrukt dat de plannen nog prematuur zijn en dat eerst Pro Persona aan zet is.

Boom van Heijn. Onlangs kwam deze boom in het nieuws omdat hij omgekapt diende te worden. Dorpsbelang heeft zich ingespannen om zorg te hebben voor de boom, omdat de boom een emotionele waarde heeft. De boom is door Rijkswaterstaat in samenwerking met Natuurmonumenten in de Reijerscamp neergelegd, zodat hij langzamerhand in de natuur kan opgaan.

Solidez. Dorpsbelang heeft regelmatig contact met Solidez. Wies Nieuwenhuis schuift regelmatig aan in de vergaderingen.

Het 50 jarig bestaan van de Burcht is op gepaste wijze gevierd en kreeg een extra dimensie door de uitreiking van een koninklijke onderscheiding aan Gerard Jurrius.

Het bouwplan Wolfsheide heeft in het afgelopen jaar eindelijk een begin gekregen.

De BBQ die met het aansteken van de kerstboomverlichting aan het dorp werd aangeboden werd goed bezocht. Martin spreekt hierbij nogmaals zijn dank uit aan alle sponsors die het mogelijk maakten om de nieuwe kerstboomverlichting aan te kunnen schaffen.

Vragen worden gesteld naar aanleiding van het bovenstaande:

- Is het een idee om het fietspad aan de Reijerskamp gedeeltelijk in een eenzijdig pad te wijzigen om daarmee de overlast voor de fietsers te verminderen.
- Bij het tunneltje van de A12 liggen veel takkenbossen. De overlast kan verminderd worden door de takken te doen versnipperen en met deze snippers de bestaande gaten te vullen. Een idee waarmee ingestemd wordt: voorstel om dit zelf namens Dorpsbelang met aannemer Heijmans op te nemen voor de uitvoering.
- Er bestaat bij meerdere mensen bezwaar tegen het parkeren op het Dorpsplein. Hoe is dit te voorkomen c.q. te verminderen? Dit is eenvoudig te voorkomen door het plaatsen van een paaltje. Dorpsbelang zal dit aan de gemeente voorleggen.
- Hoe staat het met het bestraten van de Wolfhezerweg? Dit is een plan dat door de bevolking gedragen wordt en zal in de loop van het jaar worden uitgevoerd.

Het verslag van de vorige jaarvergadering, en het gecombineerde jaarverslag 2014 / jaarplan 2015 worden vastgesteld door middel van applaus door de aanwezigen.

Financiën

Penningmeester Peter Jasperse geeft een toelichting op het financieel overzicht 2014. Zoals eerder genoemd is het een duur jaar geweest. De subsidie van de gemeente werd gehalveerd, en de kosten van de BBQ bleken hoger dan aanvankelijk voorzien. De bestuurskosten waren hoger omdat door aanwezigheid van gasten vaker in de Burcht werd vergaderd i.p.v. bij bestuursleden thuis.

Vraag m.b.t. het Financieel verslag:

Het is opmerkelijk dat er een jaarlijkse terugkeer blijft van niet-betalende leden. Het lijkt er op dat het geen onwil is maar slordigheid, de hoogte van het bedrag van € 5,00 kan geen bezwaar zijn. Het voorstel om dit bedrag met € 1,00 te verhogen vindt bijval. Ergo: het voorstel om vrijwillig iets meer over te maken (bijvoorbeeld € 7,00) wordt ook gesteund waarbij Martin de Graaff opmerkt dat wanneer het bedrag van € 5,00 voor een enkeling bezwaarlijk is ook een lager bedrag welkom is. Het insluiten van de factuur Dorpsbelang in de Wolfskreet heeft vorig jaar een goed resultaat gegeven. Dit zal ook dit jaar op deze wijze gedaan worden.

Frans Kappen neemt het woord namens de kascommissie. Hij en Mirjam Salomé hebben geconstateerd dat een overzichtelijke en gedegen administratie wordt gevoerd. Ze stellen voor het bestuur décharge te verlenen hetgeen met applaus wordt gegeven. Hij en Mirjam verklaren zich bereid dit ook voor het komende jaar te willen doen.

Bestuursverkiezingen.

Hella van den End en Peter Jasperse hebben zich beiden bereid verklaard hun bestuursfunctie met drie jaar te willen verlengen, hetgeen met applaus wordt vastgesteld.

Rondvraag

- Een vraag wordt gesteld over de zichtbaarheid van de ronding in de weg bij het Dorpsplein komend vanuit het Dorp. Deze ronding is bij avond niet goed zichtbaar. Een oplossing kan gevonden worden om de rand van de weg wit te maken. Dit idee zal met de gemeente worden opgenomen.
- Er is geconstateerd dat het geschonken putdeksel inmiddels is geplaatst op het Dorpsplein en ook is vastgezet.
- Opgemerkt wordt dat het kunstwerk (kindertekening) nog niet is herplaatst. Martin weet dat dit kunstwerk is opgeslagen en toegezegd is dat met de nieuwe bestrating dit kunstwerk op de kruising Wildforsterweg/Balijeweg weer een plek zal krijgen.
- De heer Van der Ven laat weten dat het overhangend groen voor de slechtziende mens als zeer storend wordt ervaren. We zijn het eens dat dit storend is ook voor de ziende mens. De bewoner dient hier zelf zorg voor te dragen en de gemeente moet hier op toezien.
- Het blijkt dat er op de Buunderkamp Hoog/Laag wordt bezorgd. Dit geldt ook voor de woonhuizen op het terrein van Pro Persona. De betrokkenen wordt geadviseerd daarover met de verspreider contact

te zoeken. Dorpsbelang zegt toe dat er contact wordt opgenomen met Hoog en Laag en met de gemeente, omdat het officiële gemeentenieuws voor alle bewoners bestemd is.

Pauze

Ulbe Anema stelt zich voor en vertelt dat hij inmiddels al zo'n 40 jaar in Wolfheze woont en zich al vele jaren verdiept in de geschiedenis van Wolfheze. Hij hoopt dat het vanavond een interactief gebeuren zal zijn waarbij er een wisselwerking tussen hem en het publiek ontstaat. Het boekje uit 1922 "Het landgoed Wolfhezen. Een verdwenen dorp" heeft bij hem de liefde voor Wolfheze verder aangewakkerd. Vanavond wil hij zijn inleiding verdelen in drie periodes:

- Oud Wolfheze - van 2000 v. Chr. tot 1600
- Romantisch Wolfheze - 2^e helft van de 19^e eeuw
- Nieuw Wolfheze - van 1900 tot heden

Oud Wolfheze van 2000 v. Chr. tot 1600

Ulbe laat aan de hand van een oude kaart zien dat aan gevonden grafheuvels en restanten van watermolens is af te lezen dat er destijds bewoning is geweest. Er was een dorpje aan een kruispunt van wegen. Het oude kerkje dat diende voor Heelsum, Doorwerth en Wolfheze dateert uit de 11^e eeuw en was gebouwd uit tufsteen met een leien dak. De dorp is in 1585 door de Spaanse troepen verwoest en de kerk is in verval geraakt. Afgevraagd kan worden wanneer de voorwaarden goed waren toch het dorp is verdwenen... Waarom is het oude Wolfheze niet op deze zelfde plek weer opgebouwd? Een mogelijkheid kan zijn dat de bevolking gedecimeerd werd door de pest die rondwaarde. En: in die tijden moesten de boeren een belangrijk deel de opbrengst van hun oogst afstaan aan de Heer van Doorwerth.

Uit de zaal (Ted Stevens) wordt de suggestie wordt gedaan om het getoonde prentje te gebruiken om een huidige luchtfoto daarover heen te projecteren om zo te kunnen onderzoeken wat tussen toen en nu hetzelfde is gebleven. Een actie die Ulbe graag met Ted op zich wil nemen. (**actie Ulbe**).

Romantisch Wolfheze - 2^e helft van de 19^e eeuw

Ulbe laat een gemeentekaartje van de gemeente Doorwerth zien waarop duidelijk wordt hoe belangrijk de bedinging uit 1845 van Baron van Brakel is geweest om in Wolfheze een station met laad/los plaats op te richten. Deze halte van de Rhijnspoorweg is cruciaal geweest voor de ontwikkeling van Wolfheze en later zal blijken dat Wolfheze daar zijn bestaansrecht aan heeft te danken. Uit die tijd stammen ook de aanleg van de Italiaanse weg en de Wolfhezerweg. Vervolgens wijst Ulbe op de schilders die het dorp en de omgeving bezochten en deze op hun doeken vastlegde.

Te noemen is **Johannes Wernardus Bilders**; een schilder uit Utrecht. Een man met veel charisma die een Oosterbeekse schildersgroep om zich heen verzamelde en hen heeft gestimuleerd hier heen te komen.

Frederik Hendrik Hendriks, een gelovig mens die de natuur groots en de mens klein wilde schilderen. Hij heeft onder andere de Wodanseiken geschilderd.

Verder kwamen hier o.a. **de drie gebroeders Maris, Mauve, Roelofs**; allen schilders van de latere Haagse School.

Dan waren er de "**zendingsfeesten**" in onze omgeving. Deze soort van Hagepreken werden destijds in Zeist door de Hernhutters met o.a. ds. Heldring gehouden. Hier in Wolfheze werd in 1863 het Eerste Nationale Zendingfeest in de natuur gehouden dat door 5000 mensen werd bezocht. 3000 kwamen per trein en 2000 kwamen met eigen koetsen e.d.. Een logistieke operatie waar je nu ontzag voor kunt hebben.

Kortom: onze omgeving was een toeristische trekpleister: mensen zochten rust en hadden behoefte om een plek te creëren gelijk aan de Engelse parken waar je vrij in kon creëren. Uit een kaartje uit 1899 wordt zichtbaar dat het land veranderde en verkaveld wordt onder de erfgenamen van Baron van Brakel.

Nieuw Wolfheze - van 1900 tot heden

In 1899 wordt het huidige stationsgebouw (type Visvliet) gebouwd. Destijds werden er 5 gebouwd in Nederland waarvan slechts het station van Wolfheze is overgebleven. In 1913 wordt het station verbouwd en werd er een 1^e en 2^e klas wachtkamer ingericht op verzoek van de directie van het ziekenhuis. In 1905 werd een terrein van 85 ha aangekocht voor de bouw van Psychiatrisch ziekenhuis dat in november 1907 werd geopend. Op het terrein ontstond een hoofdas met het hoofdgebouw, de kerk, de oude keuken, de watertoren en later Sonneheerdt.

In 1908 werd Hotel van Dijk gebouwd door de erven Van Brakel. In WOII 1944 volledig verwoest en later afgebroken. In 1910 werd Hotel Wolfheze gebouwd dat tot 1971 heeft bestaan tot het werd afgebroken. Ook is op oude kaarten zichtbaar de ontginningsboerderij met in 1909 de heer Ottés als bewoner toen het Hulppostkantoor werd.

In 1912 kwam het Tehuis voor Alleenstaande Blinden, het tehuis dat nu Het Schild heet. In 1916 werd half Wolfheze opgekocht door Hotelexploitatiemaatschappij De Tafelberg en Wolfhezen. Deze liet in de koopaktes de bedinging opnemen dat in het gekochte pand geen inrichting of hotel mag worden begonnen (concurrentiebeding).

In 1917 werd een groot kampement ten noorden van de spoorlijn gebouwd om daar zo'n 2400 Duitse krijgsgevangenen te huisvesten in 65 barakken. Het werden er uiteindelijk slechts 860. Het kamp kreeg een eigen postkantoor en tal van voorzieningen. De Duitse krijgsgevangenen kwamen uit Engeland waar ze niets te doen hadden en weinig voedsel voorhanden was. Het kamp heeft maar kort bestaan en werd op 11 november 1918 weer opgeheven.

In 1924 kwam de eerste middenstander, de kruidenierswinkel van de Weduwe Snellen, aan de Wolfhezerweg. Een middenstand die tot 1975 uitgroeide tot zo'n 25 panden waarin ondernemingen waren gevestigd. Vandaag de dag is alleen de tuinderij en de Stationswinkel daarvan over. Een ontwikkeling die hoort bij een veranderende wereld. Uit de zaal wordt genoemd dat hier veel ZZP-ers zijn gehuisvest.

In 2006 viel De Duizendjarige Den. Gelukkig heeft iemand met een vooruitziende blik uit zaadjes 3 stekken kunnen kweken die door Natuurmonumenten in de nabijheid van de liggende den zijn geplant. Er wordt uitgezocht waarom er onlangs een dikke tak van de gevallen den is doorgezaagd. Is het om de leeftijd nader te kunnen bepalen? Hiermee sluit Ulbe (de schrijver van stukjes in de Wolfskreet met de naam van **De Duizendjarige Den vertelde**) deze inleiding afsluit.

Frans van Daal vat samen: het kruispunt van wegen was vroeger voor Wolfheze van belang. Nu is het station en de infrastructuur voor de forenzen van cruciaal belang. Wolfheze is nu geworden tot een importdorp. Het toerisme heeft Wolfheze verder op de kaart gezet.

Martin dankt Ulbe voor zijn interessante betoog: het zou voor nieuwe inwoners verplichte inburgeringskost moeten zijn. Martin verwijst daarbij ook naar de interessante artikelen van Ulbe o.a. in de Wolfskreet onder de naam "De Duizendjarige Den vertelde". Tot slot verwijst Martin naar de eerdere enquête **Wolfheze in 2015**. Misschien is het een uitdaging om een volgend keer eens te praten over Wolfheze in 2025..... ?

Noortje Gihaux; secretaris Dorpsbelang